

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola, Praha 3, Jeseniova 98

Jeseniova 98/2593, 130 00 Praha 3

Identifikátor školy: 600 093 491

Termín konání inspekce: 23. a 24. září 2003

Čj.:	01 2167/03-1005
Signatura:	oa3ax103

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce mateřské školy
- ❖ materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce mateřské školy
- ❖ průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Předškolní zařízení, které je zřizované Městskou částí Praha 3, Havlíčkovo náměstí 9/700, Praha 3, sdružuje mateřskou školu s kapacitou 100 dětí a školní jídelnu s kapacitou 115 jídel. Zařízení je příspěvkovou organizací. Škola je čtyřtřídní, výjimka z počtu dětí je v dohodě o počtu tříd a počtu dětí stanovena na 100 dětí (4 třídy po 25 dětech). V současné době je v mateřské škole zapsáno asi o patnáct dětí méně. Všechny třídy jsou věkově smíšené, jedna má pouze polodenní provoz.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY

Pedagogický kolektiv tvoří sedm učitelek včetně ředitelky školy. Osmé místo není obsazeno z důvodu menšího počtu zapsaných dětí. Všechny učitelky splňují podmínku odborné a pedagogické způsobilosti. Jedna z učitelek má vysokoškolské vzdělání předškolní pedagogiky, další navíc absolvovala loutkářskou konzervatoř. Učitelka slovenské národnosti, která absolvovala vzdělávání ve slovenštině a je dle vysvědčení způsobilá k vyučování ve slovenském jazyce, zatím neabsolvovala zkoušku z češtiny, jak ukládá příslušný právní předpis. Celý kolektiv je dostatečně zkušený a pracuje na plný pracovní úvazek.

Chod školy je upraven organizačním řádem, který je zpracován spíše v obecné podobě. Delegování pravomocí na jednotlivé pracovníky je zpracováno zvlášť a specifikuje podíl učitelek na organizačních úkolech. Informační systém uvnitř pracovního kolektivu je postaven na každodenním osobním styku ředitelky se zaměstnanci, účinným nástrojem jsou i pedagogické rady a záznamy z nich. Předložený systém služeb vykazoval drobné nedostatky, zástupkyně ředitelky jej však po upozornění přepracovala, takže nyní je v souladu s předpisy i potřebami provozu.

Při vedení zaměstnanců vychází ředitelka z faktu, že kolektiv je zkušený a poměrně jednotný. Své požadavky týkající se způsobu vedení heterogenních tříd (věkově smíšených) formuluje písemně v ročním plánu školy. Vzhledem k tomu, že škola má tento systém už mnoho let, jde spíše o připomenutí některých principů. Aktuální problémy, které vznikají v souvislosti s postupnou aplikací Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, řeší s učitelkami společně během pedagogických rad. Kontrolní a hospitační činnosti se v uplynulém školním roce věnovala méně, než by bylo vzhledem k uvedeným změnám třeba. U každé učitelky vykonala po jedné hospitaci, závěry však zaznamenala pouze pro sebe a tak stručně, že z nich nelze při další hospitaci vycházet. Také kontrola vedení dokumentace či plnění dalších úkolů nebyla dostatečná, jak dokládají inspekci zjištěné nedostatky. V této oblasti bylo zjištěno mírné zhoršení oproti minulé inspekci v roce 1999. Naopak ocenění zasluhuje iniciativa ředitelky při motivování učitelek k dalšímu vzdělávání. Samozřejmostí je, že

se učitelky každoročně zúčastňují několika vzdělávacích akcí či cyklů, které mají přímou vazbu na program školy a dále, že si poznatky předávají na pedagogických radách.

Pro hodnocení zaměstnanců má ředitelka vytvořena jasná kritéria, jejichž využívání má motivační účinek. Pro sebehodnocení si škola dosud systém nevytvořila, ale připravuje se na to v souvislosti s postupnou tvorbou školního vzdělávacího programu.

Personální podmínky umožňují realizovat zvolený program, jejich úroveň je dobrá.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY

Prostorové podmínky mateřské školy umožňují velmi dobře realizaci výchovně-vzdělávací práce. Ve dvoupodlažní účelové budově, postavené v roce 1963, jsou umístěny čtyři třídy, vždy s prostornou hernou. Rekonstruované sociální zařízení odpovídá současným požadavkům na funkčnost i estetiku. V přízemí budovy je školní kuchyně a šatny pro jednotlivé třídy. V patře jsou přípravné kuchyňky, úpravná sborovna a metodické kabinety. Nedostatek pocíťuje mateřská škola v možnostech úložného prostoru a zázemí pro zaměstnance. Herny jsou velmi dobře a nápaditě vybaveny sportovním zařízením pro rozvoj pohybových dovedností dětí, ale i pro hru a relaxaci (ribstole, švédské bedny, relaxační míče, průlezký, skluzavky). Sedací nábytek je moderního charakteru, nezohledňuje však různou velikost dětí ve věkově heterogenních skupinách. Úložný nábytek je částečně nový, starší je funkční a zachovalý. Pro usnadnění výběru hraček mají děti k dispozici dobře dostupné kontejnery. Budovu mateřské školy obklopuje prostorná a nápaditě vybavená zahrada. Pro rekreaci a relaxaci dětí je zařízena soustavou dřevěných prvků, které esteticky vhodně doplňují uspořádání přírodních prvků. Vzrostlé stromy a nově zřízené mlhoviště poskytují příhodné podmínky v letních dnech.

Třídy jsou účelně uspořádány a doplněny kvalitním zařízením v podobě koutků pro tvořivé hry dětí. Škola má k dispozici dostatek hraček i nových moderních pomůcek. V každé třídě je buď klavír nebo klávesy, v dostatečném množství rytmické nástroje, k dispozici je i kytara. Audiovizuální pomůcky jsou v potřebném množství i kvalitě v metodickém kabinetě. Dětská a odborná literatura je umístěna ve sborovně i ve třídách. Prostředí je z hlediska hygienických, bezpečnostních i estetických podmínek velmi dobré, pouze absence dětských prací jako dekorativních prvků poněkud negativně ovlivňuje celkový dojem z interiéru. Patrné je to zejména na schodišti, jehož nátěry jsou fádny, místy i opravované.

Ředitelka školy systematicky sleduje stav v oblasti materiálně-technických podmínek a plánuje opatření k jeho optimalizaci. Důkazem je očekávaná rekonstrukce budovy v příštím roce. Využívání stávajících materiálních zdrojů zjišťuje ředitelka školy při své průběžné kontrole, užívání didaktických pomůcek je patrné z denního pedagogického působení učitelek.

Materiálně-technické podmínky umožňují velmi dobře realizovat výchovně-vzdělávací program školy.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

Školní výchovně-vzdělávací program zahrnuje obecné cíle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání i jeho pět interakčních oblastí. Kromě této deklarace však zatím

školní program obsahuje spíše dosavadní úkoly a záměry mateřské školy, které se především orientují na heterogenní věkové složení tříd a jeho funkci. Součástí programu mateřské školy je také zaměření na protidrogovou prevenci, na individuální vzdělávací plány pro děti se speciálními potřebami a zajištění optimálního denního režimu pro všechny děti. Přílohou školního programu je plán spolupráce mateřské školy s rodinou a plán pedagogických rad. Vzdělávací cíle se zatím spíše opírají o časově tématické plány. Avšak v letošním roce se učitelky i ředitelka školy zaměřují na studium Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a jeho filozofii. To se začíná promítat do třídních programů, které zatím učitelky všech tříd zkušebně zpracovávají podle svých představ.

Vzdělávací program je v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Při kontrole povinné dokumentace byly zjištěny některé drobné nedostatky, které ředitelka v průběhu inspekce odstranila. V přehledech výchovné práce jsou v některých dnech odkazy na spojování skupin dětí (z důvodu dovolené učitelek), čímž je kvalita zápisů o průběhu vzdělávání poněkud nižší.

Vedení povinné dokumentace zachycuje průběh vzdělávání a výchovy v mateřské škole.

Kontrolu naplňování vzdělávacího programu provádějí jak učitelky, tak ředitelka. Základem je písemné hodnocení výsledků práce jednotlivých tříd, ze kterého potom ředitelka sestavuje hodnocení celého školního roku v různých oblastech. V závěru jsou vytyčeny úkoly pro následující období. Tento systém odpovídá charakteru současného vzdělávacího programu, který je zatím spíše obecný a nevyžaduje tedy stanovení přesných kritérií.

Systém kontroly plnění vzdělávacího programu je účinný.

Organizace výchovně-vzdělávací práce je z psychohygienického i bezpečnostního hlediska funkční. Režim dne poskytuje dostatek času pro spontánní aktivity, které jsou tak v rovnováze s řízenými. Pamatováno je i na pitný režim, děti však zatím nemají vytvořeny návyky pravidelného pití, takže je bez vyzvání učitelek nevyužívají.

Pro rodiče je vytvořen informační servis ve vestibulu budovy. Obsahuje však převážně organizační informace, o vzdělávací práci či programu školy je zde údajů minimálně. Také dětské šatny nevystavují zatím žádné dětské práce ani tematiku, kterou škola právě žije.

Organizace výchovně-vzdělávací práce odpovídá specifickým cílům předškolního vzdělávání.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

Během inspekční činnosti byla sledována práce ve všech třídách u pěti učitelek. Jejich plná odborná i pedagogická způsobilost příznivě ovlivňovala průběh vzdělávacího procesu.

Spontánní činnosti

Spontánní činnosti byly sledovány ve všech třídách mateřské školy. Zvláště ve dvou třídách se dařilo využít podnětného prostředí i účinné motivace, která spolu s podporujícím přístupem učitelky a její invencí zajišťovala smysluplnost činnosti dětí. V ostatních třídách měly hry také dobrou úroveň, někdy však učitelky poněkud zvýrazňovaly skupinové výtvarné činnosti na úkor pozornosti hrám námětovým. Práce se většinou už částečně vázaly k týdenním námětům. Hračky mají děti uloženy tak, aby jim byly snadno přístupné, přesto však v některých třídách musí žádat o jejich zapůjčení. Učitelky se většinou uměly dětem dobře přiblížit a začlenit se do hry, respektovaly názory dětí a uměly se vcítit do jejich myšlení. Komunikace s dětmi byla přirozená, sklon k manipulaci minimální. Oblíbené jsou v některých třídách společenské a

didaktické stolní hry, ve kterých si děti vedou velmi úspěšně. Organizace her preferovala spíše klidnější metody, méně se využívalo tělovýchovné zařízení v hernách. Učitelky dobře respektovaly individuální tempo dětí, vedly je důsledně k pořádku a úklidu. Užití metody her byly zčásti tradiční, v některých třídách se však už vyznačovaly zajímavými inovativními prvky, kterými učitelky děti v plné míře zaujaly. Prožitkové učení bylo ve hrách zařazováno, méně se učitelky věnovaly experimentaci, objevování nebo práci s chybou. Vztahy mezi dětmi navzájem byly bezkonfliktní, vzájemnému porozumění a komunikaci významně napomáhá heterogenní věkové složení tříd. Vztahy mezi dětmi a učitelkami byly převážně partnerské, s dostatečně poskytovaným prostorem pro verbální sebevyjádření dětí, jen ojediněle se vyskytovaly projevy dominantního postavení učitelek. Nedostatkem spontánních činností bylo opominutí hodnocení dětského projevu, zvláště adresné ocenění konkrétních pokroků dětí.

Celková úroveň sledovaných spontánních činností je velmi dobrá.

Řízené činnosti

Tematické plány, ze kterých učitelky při práci vycházejí, umožňují návaznost činností na skutečné dětské zážitky a zkušenosti. Pokud toto učitelky využily, byla motivace k řízeným činnostem dostatečně podnětná. V některých případech učitelky motivovaly děti jinak (např. zajímavými pomůckami), ale samotná realizace byla dětským zkušenostem vzdálená, takže zájem dětí poněkud klesal. Hodnocení dětských projevů bylo spíše jen v závěru řízených činností, navíc většinou pouze obecné, nikoliv konkrétní a adresné.

Během inspekční činnosti využily učitelky širokou škálu metod a forem, od frontálních a méně aktivizujících (poslech textu či hudby, prohlížení obrázků, pozorování činnosti učitelky) až k formám skupinovým a činnostním, při kterých se děti aktivně zapojovaly, uplatňovaly vlastní fantazii, tvořivost, zkoušely možnosti materiálu, sdělovaly ostatním své dojmy, popřípadě samostatně vyvozovaly závěry. Při většině sledovaných činností užíly učitelky více metod, takže podíl dětí byl různě intenzivní. Obsahově se téměř vždy jednalo o integrované činnosti, které v sobě zahrnovaly různé aktivity. Ve dvou případech si však učitelky naplánovaly těchto aktivit příliš mnoho, což mělo za následek neúměrnou délku činnosti i její obsahovou roztržitost. Tato chyba je významnější o skutečnost, že učitelky ve zmíněných případech nepřihlížely k věkovým zvláštnostem nejmladších dětí zastoupených ve věkově smíšené skupině.

Pohybové aktivity měly podobu řízených rozcviček, v jednom případě tělovýchovné chvílky. Učitelky využívaly hru na klavír nebo reprodukovanou hudbu, a to k motivaci i pěstování rytmického citění. Správně dbaly na úvodní zahřátí organismu i vhodnou volbu zdravotních cviků. Pozitivní bylo také využití náčiní či dalších pomůcek. Drobné výhrady směřovaly k ne vždy dostatečnému uspokojení dětí při pohybových hrách, k nepřesnému udávání rytmu a k málo adresnému hodnocení výkonů dětí.

Přístup učitelek k dětem byl většinou partnerský a podporující jejich samostatnost, ojediněle bylo zaznamenáno spíše autoritativní vedení a omezování dětí ve volném pohybu. Při komunikaci s dětmi se učitelky snažily vytvářet podnětné prostředí a poskytovat dostatek příležitostí k jejich verbálnímu projevu, občas však svůj záměr nedodržely, takže jejich verbální projev nad dětským převážil. Tyto chyby plynuly z organizačních nedostatků.

Řízené činnosti mají dobrou úroveň.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti.

Věkově smíšené skupiny podporují přirozeně sociální zrání dětí, děti jsou k sobě ohleduplné. Motorický vývoj dětí odpovídá věkovým zvláštnostem, oblast jemné motoriky se u mladších dětí teprve cíleně rozvíjí. V rámci sebeobslužných činností děti dobře zvládají hygienu a oblékání. V oblasti stolování a přípravy jídla jsou aktivně zapojeny jen děti některých tříd.

Děti jsou komunikativní, hovoří bez zábran i s dospělými. Vzhledem k počátku školního roku už umí řadu básní a říkadel. Úroveň výslovnosti je u některých dětí nedostatečná, jsou však v péči logopeda. Starší děti jsou schopné přijímat při hře různé sociální role, mladší se tomu teprve učí. Úroveň poznatků a dovedností v oblasti životního prostředí je rozvíjena v souvislosti s tématy plánu a je přiměřená. K sebehodnocení ještě děti nejsou vzhledem k počátku školního roku vedeny.

Celková úroveň průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce je dobrá.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení jsou v souladu s údaji ve zřizovací listině.

Kromě běžného programu nabízí mateřská škola dětem plavání a seznamování s anglickým jazykem.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina ze dne 26. 6. 2001
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 1/2000-ORSO s účinností od 1. 1. 2001
3. Dohoda o stanovení počtu tříd a počtu dětí ze dne 22. 3. 2002 a ze dne 11. 6. 2003
4. Přehledy o docházce dětí – pro školní rok 2003/2004
5. Doklad o potvrzení ředitelky ve funkci s č.j. 418/2000-ORSO ze dne 27. 11. 2000
6. Doklady o vzdělání všech pedagogů mateřské školy
7. Přehledy výchovné práce – školní rok 2003/2004
8. Evidenční listy dětí
9. Záznamy o dětech
10. Zápisy z pedagogických rad
11. Rozpis služeb pedagogů
12. Provozní, organizační řád
13. Hospitační záznamy
14. Přehled o dalším vzdělávání učitelek
15. Roční pracovní plán školy včetně příloh
16. Kniha úrazů
17. Výroční zpráva školy

ZÁVĚR

Personální podmínky jsou z hlediska odbornosti a stability pedagogů příznivé. Ředitelka vytváří příjemné pracovní klima a dbá na profesní růst učitelek. Kontrolní činnost naopak v uplynulém období podcenila, patrně z důvodu časově náročného přechodu do právní subjektivity.

O materiálně-technické podmínky ředitelka důsledně pečuje, takže budova i zahrada jsou průběžně rekonstruovány, zařízení obnovováno. Rovněž vybavení pomůckami a doplňky je v souladu se současnými trendy, méně je zatím pamatováno na využívání dětských prací.

Při výchovně-vzdělávací práci vycházejí učitelky ze svých bohatých zkušeností, ale zároveň se snaží o aplikaci progresivních forem práce. Úroveň této jejich snahy je ovlivněna mírou pochopení základních principů aktivizačního učení i mírou zvládnutí nového způsobu plánování. Jednotlivé učitelky zatím dosahují nestejných výsledků, jednoznačně pozitivní je však jejich zájem o práci ve věkově smíšených třídách i chuť se dále vzdělávat.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Alice Bláhová	Alice Bláhová v.r.
Členka týmu	Jindřiška Černá	Černá v.r.

V Praze dne 3. října 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 7. října 2003

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Eva Vajnlichová	Vajnlichová Eva v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Arabská 683, 160 66 Praha 6. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2003-10-21	01 2167/03-1005
Zřizovatel	2003-10-21	01 2167/03-1005

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
2003-10-14	01 2238/03-1005	Připomínky byly podány.